

Zupełnie nowy, zielony plac Grzegórzecki

2020-12-09

W ciągu najbliższych lat okolice hali targowej zmieniają się nie do poznania. W związku z budowaną stacją szybkiej kolei aglomeracyjnej, miejsce zyska nowe funkcje - będzie więcej zieleni, przestrzeni i miejsca do wypoczynku. Prezentujemy najnowsze wizualizacje tego rejonu miasta, będące efektem konsultacji społecznych z mieszkańcami.

Zielony plac Grzegórzecki - nowym centrum Grzegórzek

Budowa szybkiej kolei aglomeracyjnej otwiera przed Krakowem całkiem nowe możliwości stworzenia przyjaznej, nowoczesnej, dostosowanej do zmian klimatu przestrzeni publicznej. W ramach inwestycji powstanie nowy przystanek kolejowy - Kraków Grzegórzki, który ma szansę stać się najważniejszym punktem przesiadkowym Krakowa. Przystanek zlokalizowany będzie na odcinku, gdzie spotykają się wszystkie trzy linie kolei aglomeracyjnej. Ponadto, bliskość przystanków komunikacji miejskiej, udogodnienia w komunikacji pieszej oraz rowerowej sprawiają, że miejsce to w niedalekiej przyszłości będzie tłumnie uczęszczane przez mieszkańców oraz turystów. Istniejąca infrastruktura nie jest przygotowana na przyjęcie tak dużej liczby osób, stąd konieczność wprowadzenia nowych rozwiązań funkcjonalnych i przestrzennych.

Mimo że priorytetem jest komunikacja miejska, projekt zakłada utrzymanie możliwości dojazdu samochodowego do placu targowego oraz sąsiadujących z placem kamienic. W projekcie zachowano miejsca parkingowe wzdłuż ul. Grzegórzeckiej.

Idea projektowa

Zielony plac Grzegórzecki ma stanowić łącznik plant Dietlowskich oraz plant Daszyńskiego - stanowiąc kontynuację zielonej, przyjaznej przestrzeni publicznej. Posadzenie 112 sztuk drzew, akcenty wodne, rysunki przebiegu koryta Starej Wisły w nawierzchni - wszystkie te elementy mają podkreślić historię tej przestrzeni, nadając jej wyjątkowy charakter.

Projekt zakłada przystosowanie placu do zmieniającego się klimatu, m.in. długich okresów suszy i upalnego lata. Będzie to możliwe dzięki zaplanowanym rozwiązaniom technicznym:

- zielone kolektory: wiaty przystankowe w formie zielonych „lejków”, zbierających wodę deszczową, która będzie magazynowana w zbiornikach pod nawierzchnią i wykorzystywana do nawadniania roślin
- miejska biogrupa: grupa drzew, które pozytywnie na siebie oddziałują, wzmacniając się wzajemnie, dzięki temu są odporniejsze na zmiany klimatu
- ogrody deszczowe: zwiększają retencję wody opadowej, zbierają wodę deszczową z nawierzchni utwardzonych, zwalniają jej przepływ oraz wstępnie oczyszczają ją z zanieczyszczeń drogowych
- zrównoważony transport: priorytet dla komunikacji zbiorowej, bezpieczna i wygodna infrastruktura rowerowa oraz piesza.

Plac targowy

Istniejący targ zostanie przykryty zielonym dachem. Takie rozwiązanie pozwoli na podwójne wykorzystanie przestrzeni. Na poziomie zero nadal będzie funkcjonowało targowisko, natomiast zadaszenie spełni funkcję dodatkowego, zielonego placu miejskiego.

Ważnym dla miasta jest utrzymanie funkcji handlowej, która zbudowała tożsamość tego miejsca, dlatego trwają rozmowy z handlowcami korzystającymi na co dzień z tej przestrzeni. Wspólnie z nimi projektanci będą wprowadzać korekty do projektu, aby jak najlepiej wykorzystać możliwości, jakie pojawiają się przy okazji wprowadzanych zmian w tym rejonie.

Historia miejsca

Plac Grzegórzecki znajduje się w miejscu dawnego koryta Starej Wisły. W średniowieczu w okolicach dzisiejszego mostu Grunwaldzkiego Wisła rozdawała się. Jedno jej koryto, tzw. Stara Wisła, płynęło w miejscu dzisiejszych plant Dietlowskich oraz Daszyńskiego. Mniejsze koryto – tzw. Zakazimierka, znajdowało się w miejscu dzisiejszego koryta Wisły.

Najważniejszą przeprawą przez Starą Wisłę był most Królewski (jego pozostałości zostały odnalezione w 2019 r. podczas remontu ul. Krakowskiej). Drugą ważną przeprawą był most kolejowy, pełniący obecnie funkcję wiaduktu kolejowego.

W 2 połowie XVII w. dokonano zmieniono przebieg ujścia rzeki Prądnik, która znajdowała się niedaleko obecnej ul. Blich. Działanie to spowodowało zanik Starej Wisły, której koryto uległo częściowemu zamuleniu. W XIX w. podejmowano próby jej oczyszczenia i regulacji. Jednak z czasem stała się ona siedliskiem bakterii, których rozprzestrzenianie się było trudno zahamować. W związku z tym podjęto decyzję o zasypaniu koryta rzeki (koniec XIX w.). Na jej trasie powstały planty Dietlowskie (ul. Dietla), a także planty Daszyńskiego (aleja Daszyńskiego). Obecnie o Starej Wiśle przypominają nazwy ulic: Starowiślna, Wiślisko czy Blich.